

**Gewijzigd naar aanleiding van de commissievergadering
Bestuur en Middelen op 10 september 2012.**

NOTITIE ACTIEVE EN PASSIEVE INFORMATIEPLICHT

(IR12.0217)

**Gemeenteraad van Den Helder,
17 september 2012.**

Inhoudsopgave

0.	Samenvatting	2
1.	Inleiding	3
2.	Wettelijk kader	4
3.	Actieve informatieplicht	5
3.1.	Algemene uitgangspunten	5
3.2.	De informatieplicht gezien vanuit de verschillende rollen van de raad.....	5
3.3.	Informatiemiddelen in het kader van de actieve informatieplicht.....	6
3.3.1.	Besluitenlijsten college.....	6
3.3.2.	Raadsinformatiebrieven.....	7
3.3.3.	Agenderingsverzoeken	7
3.3.4.	Mededelingen in commissievergaderingen	8
3.3.5.	Ter inzage leggen van stukken.....	8
3.3.6.	Verstrekken van inlichtingen	8
3.4.	Hoeveelheid, wijze van verstrekking en digitalisering van informatie	8
4.	Passieve informatieplicht	9

Bijlagen

1. Artikelen met betrekking tot de actieve en passieve informatieplicht waarnaar in de nota wordt verwezen;
2. Indeling besluitenlijsten van het college van burgemeester en wethouders

0. Samenvatting.

Algemeen

Het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester verstrekken de raad in het kader van zijn actieve en passieve informatieplicht informatie:

1. gedurende het gehele beleids- en besluitvormingsproces;
2. tijdig (bijvoorbeeld zodra een incident, voorval of uitkomst uit een onderzoek bekend is);
3. aan alle raadsleden en commissieleden (~~de commissieleden met uitzondering van de documenten ten aanzien waarvan geheimhouding is opgelegd~~);
4. alle informatie die de raad nodig heeft om zijn taken naar behoren uit te kunnen voeren.
5. In ieder geval wordt de raad geïnformeerd als sprake is van:
 - een complexe zaak, gezien de veelheid aan belangen of betrokkenen en/of het grote aantal raakvlakken met andere beleidsterreinen;
 - een onderwerp dat maatschappelijk of mediagevoelig is;
 - een onderwerp dat aanzienlijke bestuurlijke, financiële of juridische consequenties of risico's heeft of kan hebben;
 - zaken die in het coalitie- en collegeprogramma zijn opgenomen.

Daarnaast geldt dat:

6. geen onderscheid wordt gemaakt tussen raads- en collegebevoegdheden (om het college effectief te kunnen controleren over de uitoefening van de collegebevoegdheden dient de raad ook daarover geïnformeerd te worden);
7. een raadslid voor informatie geen beroep hoeft te doen op de Wet openbaarheid van bestuur.

Hoeveelheid informatie

8. Het college verstrekt informatie:
 - in principe op hoofdlijnen, maar wel volledig;
 - over details, alleen als sprake is van politieke relevantie of indien daar specifiek om wordt gevraagd;
 - qua hoeveelheid afgestemd op de aard van de zaak;
 - op grond van een afweging over welk doel en welke bevoegdheid van de raad de informatie wordt gegeven.
9. Raadsvoorstellen bevatten te allen tijde de voor het nemen van een besluit benodigde informatie of verwijzen daarnaar. De informatie waarnaar wordt verwezen (en dat kan ook zijn eerdere besluitvorming, correspondentie, externe adviezen) dient in ieder geval ter inzage te liggen.

Informatiemiddelen

10. De raad wordt met name actief geïnformeerd door middel van:
 - openbare én niet-openbare besluitenlijsten van het college;
 - raadsinformatiebrieven;
 - agenderingsverzoeken;
 - mededelingen van de portefeuillehouders in commissievergaderingen;
 - ter inzage leggen van stukken.
11. Algemene informatie wordt verstrekt via ter inzage legging in de leeskamer en/of via de internetsite van de gemeente.

1. Inleiding.

Een belangrijk doel van het dualisme is het versterken van de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende functie van de gemeenteraad.

Om de raad in de gelegenheid te stellen zijn kaderstellende en controlerende rol waar te maken is de actieve informatieplicht in de Gemeentewet¹ opgenomen. Om bijvoorbeeld te kunnen controleren, moet de raad over informatie beschikken. Zonder informatie kan het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester niet worden gecontroleerd en ook niet ter verantwoording worden geroepen. Het college en de burgemeester dienen alle informatie te verschaffen die de raad voor de uitoefening van zijn taken nodig heeft.

De passieve informatieplicht bestond al voor de inwerkingtreding van de Wet dualisering gemeentebestuur en behelst het op verzoek van een raadslid verstrekken van inlichtingen.

De actieve informatieplicht is in de Gemeentewet open geformuleerd. Met deze notitie wordt beoogd richting te geven aan (en afspraken te maken voor) het uitvoeren van die informatieplicht. De verantwoordelijkheid voor het invullen van de actieve informatieplicht is door de wetgever bij het college gelegd. De raad heeft echter ook een actieve rol: hij dient er op toe te zien dat hij voldoende informatie krijgt van het college.

In dat licht is deze nota opgesteld als kader waarbinnen afwegingen kunnen worden gemaakt over het al dan niet verstrekken van informatie. Deze nota is niet bedoeld als gedetailleerd voorschrift over de informatieplicht. Voorts impliceert het opstellen van de nota niet dat het college de raad niet adequaat van informatie voorziet. Beoogd wordt vanuit het perspectief van de raad verdere verbetering en stroomlijning aan te brengen in de informatievoorziening.

Van belang is overigens niet alleen het opstellen van richtlijnen, maar ook het respecteren van de verschillende rollen: het college en de burgemeester in het ruimhartig geven van informatie voor een goede taakuitoefening door de raad, de raad in het op gepaste wijze gebruik maken van het recht op informatie! Het gaat dus niet alleen om de structuur, maar zeker ook om de cultuur.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van deze notitie is het wettelijk kader kort samengevat (de bijbehorende artikelen uit de Gemeentewet zijn volledigheidshalve opgenomen in bijlage 1).

Hoofdstuk 3 bevat de uitgangspunten voor de actieve informatieplicht (mede gezien vanuit de verschillende rollen van de raad) alsmede de middelen waarmee daaraan vorm gegeven wordt.

In hoofdstuk 4 wordt (kort) ingegaan op de passieve informatieplicht (recht van interpellatie, stellen van schriftelijk en mondelinge vragen en het verzoek om inlichtingen).

¹ Zie hoofdstuk 2.

2. Wettelijk kader

De actieve informatieplicht is in de Gemeentewet opgenomen in de artikelen 169 leden 2 en 4 en 180 lid 2. Kort samengevat²: het college en de burgemeester³ geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.

De passieve informatieplicht is in de Gemeentewet opgenomen in de artikelen 155, 169 leden 3 en 4 en 180 lid 3. Kort samengevat: het college geeft de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.

In het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad zijn de bepalingen over de passieve informatieplicht uitgewerkt in de artikelen 38 t/m 40 (zie verder hoofdstuk 4).

Op grond van de bepalingen in de artikelen 60, lid 1 en 80, lid 1 Gemeentewet, kan de raad regelen van welke besluiten van het college aan de leden van de raad kennisgeving dient te worden gedaan.

Verschil met Wet openbaarheid van bestuur

Het recht op inlichtingen op grond van de artikelen 169 en 180 Gemeentewet is een ander instrument c.q. rechtsmiddel en gaat ook verder dan het recht op informatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur.

De Wet openbaarheid van bestuur regelt de (informatie) relatie tussen bestuursorgaan en (individuele) burger en kent een limitatieve opsomming in welke gevallen informatie door een bestuursorgaan niet aan een daarom vragende burger hoeft te worden verstrekt.

Raadsleden bekleden immers in het gemeentelijk stelsel een belangrijke en bijzondere positie. Zij zijn als gekozen volksvertegenwoordigers verantwoordelijk voor het gevoerde bestuur en mogen wat betreft hun informatievergaring niet afhankelijk worden gesteld van de bepalingen in de Wet openbaarheid van bestuur.

De Gemeentewet voorziet daarom door middel van de artikelen die zien op de actieve en passieve informatieplicht in een 'lex specialis' ten opzichte van de Wet openbaarheid van bestuur. De actieve informatieplicht gaat ervan uit dat in beginsel alle informatie van college beschikbaar kan worden gesteld voor de raadsleden.

Het kan dus nooit zo zijn dat een raadslid voor zijn informatievergaring een beroep moet doen op de Wet openbaarheid van bestuur!

² De volledige tekst van deze artikelen is opgenomen in bijlage 1.

³ In het vervolg van deze notitie zal over het college worden gesproken in plaats van over het college en de burgemeester maar de actieve informatieplicht is van overeenkomstige toepassing op de burgemeester.

3. Actieve informatieplicht

In dit hoofdstuk worden algemene uitgangspunten voor de informatievoorziening genoemd en wordt de informatieplicht gezien vanuit de verschillende rollen van de raad. Voorts worden de informatiemiddelen in het kader van de informatieplicht beschreven en wordt ingegaan op de hoeveelheid, wijze van verstrekking en digitalisering van informatie.

3.1. Algemene uitgangspunten

Algemene uitgangspunten bij de informatieverstrekking van het college aan de raad dienen te zijn:

1. Het college dient alle informatie te verstrekken die de raad nodig heeft om zijn taken naar behoren te kunnen vervullen.
2. De actieve informatieplicht strekt zich uit over alle bevoegdheden van raad én college.
3. Informatie dient gedurende het gehele beleids- en besluitvormingsproces verstrekt te worden waarbij relevante informatie in een zo vroeg mogelijk stadium wordt verschaft. De raad wordt zoveel mogelijk in staat gesteld actueel op de informatie in te spelen.
4. Informatie wordt op hoofdlijnen verstrekt, behalve als een detail politiek relevant is of als er specifiek om wordt gevraagd. Dit laatste zal zich met name voordoen in het kader van de controlerende taak van de raad.
5. De raadsleden moeten op basis van de verstrekte informatie de volgende vragen kunnen beantwoorden (afhankelijk van het moment van informatieverstrekking in het besluitvormingsproces en de alsdan aan de orde zijnde rol van de raad):
 - Wat is het beleid? Welke zijn de doelstellingen? Zijn deze gehaald?
 - Welke middelen worden ingezet en tegen welke kosten?
 - Wat zijn de beoogde effecten? Wat zijn de (neven)effecten geweest?
 - Past het beleid binnen de gestelde kaders?
6. De actieve informatieplicht mag niet leiden tot het ongebreideld toezenden van informatie. Steeds dient te worden nagegaan met welk doel en met het oog op welke bevoegdheid informatie wordt verstrekt en informatie dient op hoofdlijnen te worden verstrekt.

3.2. De informatieplicht gezien vanuit de verschillende rollen van de raad

Voor de verschillende rollen zal de behoefte aan informatie verschillend zijn. Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op de kaderstellende, de vertegenwoordigende en controlerende rol van de raad in relatie tot de informatieplicht.

Een en ander laat onverlet dat raadsvoorstellen uiteraard te allen tijde de voor het nemen van een besluit benodigde informatie dienen te bevatten of daarnaar te verwijzen.

De informatie waarnaar wordt verwezen of die van belang kan zijn voor afweging c.q. het nemen van een besluit (en dat kan ook zijn eerdere besluitvorming, correspondentie, externe adviezen) dient in ieder geval ter inzage te liggen.

De kaderstellende rol

De raad kan gebruik maken van formele instrumenten om beleidskaders te stellen.

De formele instrumenten zijn de verordenende en budgettaire bevoegdheden.

De raad stelt de programmabegroting en de programmaverantwoording vast. Door middel van deze documenten wordt cruciale informatie aan de raad verstrekt (zowel beleidsmatig als financieel).⁴

⁴ Het mag echter niet zo zijn dat de raad in deze stukken nieuwe politiek relevante informatie aantreft waarover hij niet eerder is geïnformeerd.

Daarnaast stelt de raad kaders door middel van specifieke nota's en plannen die de raad op grond van diverse wetgeving dient vast te stellen, zoals de nota Duurzaamheid, de nota Wonen en bestemmingsplannen. Voor de kaderstellende rol heeft de raad in principe geen detailinformatie nodig.

Om het kaderstellende werk te doen kan en zal ook door de raad zelf verworven informatie van belang zijn. Eigen initiatief en beoordeling van elders verkregen informatie over een bepaald beleidsterrein zijn zeker zo belangrijk als het 'leunen' op het (ambtelijk apparaat van de gemeente en het) college. De griffie ondersteunt de raadsleden en -fracties hierbij.

De vertegenwoordigende rol

Om zijn rol als volksvertegenwoordiger waar te kunnen maken, moet een raadslid op de hoogte zijn van de ontwikkelingen die van belang zijn voor het te voeren beleid.

Goede informatievoorziening is een belangrijke voorwaarde voor een raadslid om zijn contacten met maatschappelijke organisaties te kunnen onderhouden en vragen van burgers te kunnen beantwoorden.

Voor de vertegenwoordigende rol zal veelal het natrekken van van inwoners verkregen informatie noodzakelijk zijn. Instrumenten daarvoor zijn onder meer het vragenrecht (schriftelijke vragen en vragenkwartier) en het recht van interpellatie (zie ook passieve informatieplicht, hoofdstuk 4).

De controlerende rol

De actieve informatieplicht versterkt met name de controlerende rol van de raad die mede door de overdracht van bestuursbevoegdheden van de raad naar het college steeds belangrijker wordt.

Zonder informatie kan het college niet worden gecontroleerd. Voor het uitoefenen van deze taak kan het soms zelfs nodig zijn over gedetailleerde informatie te beschikken. Als invalshoek voor de verdere vormgeving van de actieve informatieplicht wordt daarom de controlerende rol van de raad als uitgangspunt genomen.

3.3. Informatiemiddelen in het kader van de actieve informatieplicht

De besluitenlijst van het college is heel belangrijk, maar met het enkel daarnaar verwijzen kan het college niet volstaan. Behalve de besluitenlijst worden in deze paragraaf dan ook (de) andere mogelijkheden genoemd.

3.3.1. Besluitenlijsten college

Vooral voor de controlerende taak van de raadsleden is de besluitenlijst van het college een belangrijke basis voor de informatieverstrekking. Het college is ingevolge artikel 60, lid 3, Gemeentewet in beginsel verplicht de besluitenlijst van zijn vergaderingen openbaar te maken. Vanuit een oogpunt van actualiteit is het noodzakelijk om dit zo spoedig mogelijk na de vergadering te laten plaatsvinden dan wel de besluitenlijst in ieder geval uiterlijk een week na de vergadering ter beschikking te stellen van de raadsleden (via de mail en/of het raadsinformatie-systeem).

De besluitenlijst dient alle collegebeslissingen te bevatten. Dit kunnen zijn:

- besluiten in de zin van de Algemene wet bestuursrecht;
- beslissingen tot feitelijk handelen (schoonmaken van de stad, wijkbezoek door wethouders);
- privaatrechtelijke beslissingen;
- procedurele beslissingen (bijvoorbeeld besluiten om beslissingen aan te houden);
- principebeslissingen.

Door in de besluitenlijst ook allerlei procedurele beslissingen en principebeslissingen op te nemen, vormt de besluitenlijst een middel om de verschillende stappen in een besluitvormingstraject van het college te volgen.

Uitzonderingen op de verplichting tot openbaarmaking zijn beslissingen over zaken waaromtrent geheimhouding is opgelegd of waarbij bij openbaarmaking sprake is van strijd met het openbaar belang (= niet-openbare lijst). Met beide uitzonderingen dient het college terughoudend om te gaan; er dient sprake te zijn van zwaarwegende omstandigheden⁵.

Raads- en commissieleden hebben het recht om de niet-openbare collegebesluiten met bijbehorende besluiten in te zien. Deze lijsten zijn weliswaar in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur niet openbaar, maar deze wet regelt zoals eerder aangegeven niet de relatie tussen bestuursorganen onderling maar de relatie tussen bestuursorgaan en (individuele) burger. Ook de niet-openbare lijsten zouden derhalve ter beschikking van de raadsleden moeten worden gesteld, zij het onder geheimhouding^{6,7}.

De raad kan daartoe op grond van artikel 60 lid 1 zelfs expliciet besluiten. Dit artikel bepaalt namelijk dat de raad kan regelen van welke beslissingen van het college aan de leden van de raad kennisgeving wordt gedaan. Daarbij kan de raad de gevallen bepalen waarin met ter inzage legging kan worden volstaan. Het college mag deze kennisgeving of ter inzage legging alleen achterwege laten voor zover deze in strijd is met het openbaar belang.

In de bijlage wordt nader ingegaan op de besluitenlijst(en) van het college in relatie tot de actieve informatieplicht.

Pers en inwoners moeten een beroep doen op de Wet openbaarheid van bestuur om kennis te kunnen nemen van de niet-openbare besluitenlijst en de achterliggende stukken.

3.3.2. Raadsinformatiebrieven

Een raadsinformatiebrief is een brief van het college waarin mededelingen aan de raad worden gedaan over bepaalde (belangrijke, actuele) ontwikkelingen. Het doel is informeren. Er wordt geen oordeel of besluit gevraagd.

Raadsinformatiebrieven worden namens het college van burgemeester en wethouders digitaal verspreid onder de raadsleden (met een cc aan fractie-assistenten en commissieleden). Het college zorgt ervoor dat de raadsinformatiebrieven zo spoedig worden toegevoegd aan de website van de gemeente.

De portefeuillehouder kan een agenderingsverzoek indienen (bij de agendacommissie) voor behandeling van een raadsinformatiebrief in een commissievergadering (zie 3.3.3).

⁵ Geheimhouding kan volgens de Gemeentewet alleen worden opgelegd als zich een van de gevallen van artikel 10 van de Wob zich voordoet. Dit zijn slechts enkele limitatief aangegeven belangen. Strijd met het openbaar belang zal zich niet snel voordoen. In de literatuur zijn zelfs geen voorbeelden van te vinden.

⁶ ~~De commissieleden niet raadsleden hebben een andere positie dan raadsleden. Zij zijn niet democratisch gekozen. De bepalingen in de Gemeentewet zijn in beginsel niet op hen van toepassing. De niet-openbare lijst wordt daarom niet beschikbaar gesteld aan deze commissieleden.~~

⁷ Het schenden van een opgelegde geheimhoudingsplicht is een misdrijf, strafbaar gesteld in artikel 272 van het Wetboek van Strafrecht.

3.3.3. Agenderingsverzoeken

Doel van een agenderingsverzoek is enerzijds de commissie te informeren, maar anderzijds vooral ook om met de raadscommissie van gedachten te wisselen over het onderwerp van het voorstel. Duidelijk moet in ieder geval zijn met welke bedoeling een onderwerp wordt voorgelegd aan de commissie (bijvoorbeeld uitleg over de huidige stand van zaken, het peilen van reacties of draagvlak bij de verschillende fracties over concrete onderwerpen en meningsvormende discussies in een beleidsvoorbereidende fase).

Voor agenderingsverzoeken is een ‘format’ beschikbaar op het intranet.

3.3.4 Mededeling van de portefeuillehouder in commissievergaderingen.

De portefeuillehouder kan in de commissievergadering korte mededelingen doen over zaken waarvan hij het belangrijk vindt de commissie ter zake te informeren.

De portefeuillehouder doet hiertoe voor aanvang van de commissievergadering een verzoek bij de commissiegriffier en/of de commissievoorzitter. In de regel wordt de portefeuillehouder na behandeling van de geagendeerde onderwerpen in de gelegenheid gesteld de commissie te informeren.

3.3.5 Ter inzage leggen van stukken

Als het college of een portefeuillehouder het wenselijk vindt dat raads- en commissieleden kennis kunnen nemen van openbare documenten, kunnen deze ter inzage worden gelegd in de leeskamer. Als er sprake is van geheime documenten, kunnen deze ter inzage worden gelegd bij de griffier. Beleidsnota's worden digitaal beschikbaar gesteld via de website van de gemeente en worden ter inzage gelegd in de leeskamer.

3.3.6. Verstrekken van inlichtingen aan de raad (voorhangprocedure)

In sommige gevallen is het college op grond van de Gemeentewet verplicht (artikel 160 lid 2 en 169 lid 4) tot het verstrekken van inlichtingen aan en het peilen van het gevoel van de raad; in andere gevallen kan dit raadzaam zijn (bijvoorbeeld om politieke redenen of vanwege ingrijpende gevolgen). In artikel 5a van de gemeentelijke financiële verordening is opgenomen dat dit het geval is bij:

- aankoop en verkoop van goederen en diensten groter dan € 25.000,-;
- het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan € 25.000,-;
- het aangaan van meerjarige verplichtingen waarvan de jaarlijkse lasten groter zijn dan € 10.000,-

Het nemen van het besluit blijft een bevoegdheid van het college.

3.4. Hoeveelheid, wijze van verstrekking en digitalisering van informatie

De hoeveelheid informatie zou in het dualistische stelsel – ondanks de gelijktijdige invoering van een actieve informatieplicht van het college jegens de raad – moeten verminderen. Teveel informatie heeft immers een averechts effect. In dat kader dient te worden afgesproken:

- De raad wordt in beginsel op hoofdlijnen geïnformeerd.
- De informatie is volledig, maar qua hoeveelheid afgestemd op de aard van de zaak. Daarbij wordt aangegeven welke achterliggende stukken er zijn en waar deze ingezien of opgevraagd kunnen worden.
- De raad wordt alleen over details geïnformeerd wanneer deze politiek gevoelig c.q. relevant zijn (bijvoorbeeld als het onderwerp maatschappelijk leeft of de publiciteit heeft).
- Wanneer raadsleden gedetailleerde informatie over een bepaald onderwerp willen ontvangen dan krijgen zij deze op aanvraag.
- Algemene informatie wordt verstrekt via intranet of internet.

Informatie met een spoedeisend karakter of politiek relevante informatie wordt per ommekeer door of namens het college mondeling of schriftelijk aan de raad verstrekt (bijvoorbeeld in de vergaderingen van raadscommissies of raad of via een raadsinformatiebrief)

4. Passieve informatieplicht

De passieve informatieplicht behelst het op verzoek van een raadslid verstrekken van inlichtingen. Zoals reeds eerder is aangegeven is een belangrijk uitgangspunt daarbij dat raadsleden nooit een beroep hoeven te doen op de Wet openbaarheid bestuur om de gewenste informatie te ontvangen.

De passieve informatieplicht is opgenomen in de Gemeentewet (artikelen 155, 169 lid 3 en 180 lid 3) en is door de gemeenteraad uitgewerkt in het Reglement van Orde. Het betreft de volgende instrumenten / middelen.

- Schriftelijke vragen (artikel 39). Dit vragenrecht geeft aan de leden van de raad het recht informatie te vragen over aangelegenheden die tot de bevoegdheid van het college of burgemeester behoren. Het karakter van deze vragen is primair informatief. Schriftelijke beantwoording vindt zo spoedig mogelijk plaats (in ieder geval binnen 30 dagen), mondelinge beantwoording in de eerstvolgende raadsvergadering. Vragen én antwoorden worden door het college aan alle leden van de raad toegezonden.
- Vragen voor het vragenkwartier (artikel 40). De vragen dienen actueel en spoedeisend te zijn en dienen kort en bondig te worden geformuleerd. Op de agenda van iedere raadsvergadering is er een vragenkwartier opgenomen. Het lid van de raad dat tijdens het vragenkwartier vragen wil stellen, meldt dit onder aanduiding van het onderwerp ten minste 24 uur voor aanvang van het vragenkwartier bij de voorzitter. In de praktijk gebeurt dit door indiening van de vragen via e-mail aan de griffie.

De griffie stuurt de vragen per ommekeer door aan de sectie bestuursondersteuning van de Concernstaf met afschriften aan het college van burgemeester en wethouders, de concerndirectie, raads- en commissieleden en fractieassistenten.

- Verzoeken om informatie. In de ‘Verordening op de fractieondersteuning 2007’ is een en ander nader uitgewerkt.
- Inlichtingen als bedoeld in artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet. Dit zijn inlichtingen over:
 - privaatrechtelijke rechtshandelingen;
 - rechtsgedingen;
 - bezwaarprocedures of administratieve beroepsprocedures of handelingen ter voorbereiding daarop;
 - voorbereiding van civiele verdediging;
 - instellen, afschaffen of veranderen van jaarmarkten of gewone marktdagen.

Het college verstrekt deze inlichtingen indien de raad daarom verzoekt (of indien de uitoefening van deze bevoegdheden ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente).

- Interpellatie (artikel 38). Het interpellatierecht ligt in het verlengde van het mondelinge vragenrecht (zie hierna). Het is het recht van een raadslid om tijdens een vergadering van de raad over een niet geagendeerd onderwerp inlichtingen aan het college of de burgemeester te vragen. De raad dient hiervoor verlof te verlenen.

De besluitenlijsten van het college zijn ook voor de passieve informatieplicht van belang. Ze kunnen immers een belangrijke aanleiding zijn voor het stellen dan wel juist niet stellen van (mondelinge en schriftelijke) vragen. Het is ook vanuit dit oogpunt van belang dat de besluitenlijst voldoende informatie bevat.

Raadsleden kunnen de achterliggende stukken opvragen. De openbare stukken worden zonder beperkingen beschikbaar gesteld, de niet-openbare stukken onder geheimhouding.

Bijlage 1. Artikelen met betrekking tot de actieve en passieve informatieplicht waarnaar in deze nota wordt verwezen.

1. Gemeentewet

Artikel 25

1. De raad kan op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, omtrent het in een besloten vergadering behandelde en omtrent de inhoud van de stukken die aan de raad worden overgelegd, geheimhouding opleggen. Geheimhouding omtrent het in een besloten vergadering behandelde wordt tijdens de vergadering opgelegd. De geheimhouding wordt door hen die bij de behandeling aanwezig waren en allen die van het behandelde of de stukken kennis dragen, in acht genomen tot de raad haar opheft.
2. Op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, kan geheimhouding eveneens worden opgelegd door het college, de burgemeester en een commissie, ieder ten aanzien van de stukken die zij aan de raad of aan leden van de raad overleggen. Daarvan wordt op de stukken melding gemaakt.
3. De krachtens het tweede lid opgelegde verplichting tot geheimhouding met betrekking tot aan de raad overlegde stukken vervalt, indien de oplegging niet door de raad in zijn eerstvolgende vergadering die blijkt de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is bezocht, wordt bekrachtigd.
4. De krachtens het tweede lid opgelegde verplichting tot geheimhouding met betrekking tot aan leden van de raad overgelegde stukken wordt in acht genomen totdat het orgaan dat de verplichting heeft opgelegd, dan wel, indien het stuk waaromtrent geheimhouding is opgelegd aan de raad is voorgelegd, totdat de raad haar opheft. De raad kan deze beslissing alleen nemen in een vergadering die blijkt de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is bezocht.

Artikel 55

1. Het college kan op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, omtrent het in een besloten vergadering behandelde en omtrent die inhoud van de stukken die aan het college worden overgelegd, geheimhouding opleggen. Geheimhouding omtrent het in een besloten vergadering behandelde wordt tijdens die vergadering opgelegd. De geheimhouding wordt door hen die bij de behandeling aanwezig waren en allen die van het behandelde of de stukken kennis dragen, in acht genomen tot het college haar opheft.
2. Op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, kan de geheimhouding eveneens worden opgelegd door de burgemeester of een commissie, ten aanzien van de stukken die zij aan het college overleggen. Daarvan wordt op de stukken melding gemaakt. De geheimhouding wordt in acht genomen totdat het orgaan dat de verplichting heeft opgelegd, dan wel de raad haar opheft.
3. Indien het college zich ter zake van het behandelde waarvoor een verplichting tot geheimhouding geldt tot de raad heeft gericht, wordt de geheimhouding in acht genomen tot de raad haar opheft.

Artikel 60

1. De raad kan regelen van welke beslissingen van het college aan de leden van de raad kennisgeving wordt gedaan. Daarbij kan de raad de gevallen bepalen waarin met terinzagelegging kan worden volstaan.
2. Het college laat de kennisgeving of terinzagelegging achterwege voor zover deze in strijd is met het algemeen belang.

3. Het college maakt de besluitenlijst van zijn vergaderingen op de in de gemeente gebruikelijke wijze openbaar. Het college laat openbaarmaking achterwege voor zover het aangelegenheden betreft ten aanzien waarvan op grond van artikel 55 geheimhouding is opgelegd of ten aanzien waarvan openbaarmaking in strijd is met het openbaar belang.

Artikel 155

1. Een lid van de raad kan het college of de burgemeester mondeling of schriftelijk vragen stellen.
2. Een lid van de raad kan de raad verlot vragen tot het behouden van een interpellatie over een onderwerp dat niet staat vermeld op de agenda,, om het college hierover inlichtingen te vragen. De raad stelt hierover nadere regels.

Artikel 169

1. Het college en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de raad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur.
2. Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.
3. Zij geven de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.
4. Zij geven de raad vooraf inlichtingen over de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in artikel 160, eerste lid onder e, f, g en h⁸, indien de raad daarom verzoekt of indien de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. In het laatste geval neemt het college geen besluit dan nadat de raad zijn wensen en bedenkingen ter zake ter kennis van het college heeft kunnen brengen.
5. Indien de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder f, geen uitstel kan leiden, geven zij in afwijking van het vierde lid de raad zo spoedig mogelijk inlichtingen over de uitoefening van deze bevoegdheid en het ter zake genomen besluit.

Artikel 180

1. De burgemeester is aan de raad verantwoording verschuldigd over het door hem gevoerde bestuur.
2. Hij geeft de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening zijn taak nodig heeft.
3. Hij geeft de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.

2. Wet openbaarheid van bestuur

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld.
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld [in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens](#), tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

⁸ Privaatrechtelijke rechtshandelingen (e), rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures of handelingen ter voorbereiding daarop (f), voorbereiding van de civiele verdediging (g), instellen, afschaffen of veranderen van jaarmarkten of gewone marktdagen (h).

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in [artikel 1a, onder c en d](#), bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voor zover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c, is niet van toepassing voor zover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van genoemde bepaling het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voor zover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie wordt in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Bijlage 2. Besluitenlijsten college van burgemeester en wethouders.

Het college hanteert de indeling openbaar en niet-openbaar voor wat betreft zijn besluitenlijsten. De niet-openbare lijst bevat onder meer de navolgende aangelegenheden:

- zaken die politiek-bestuurlijk gevoelig zijn of gevoelig liggen binnen het college;
- strategische besluiten;
- besluiten waarover men eerst betrokkenen wil informeren;
- besluiten over personele aangelegenheden;

In het verlengde van de actieve informatieplicht zou de besluitenlijst van het college dienen te bestaan uit:

1. Een openbare besluitenlijst waarop in principe alle besluiten van het college worden vermeld.
2. Een niet-openbare besluitenlijst. Conform artikel 60, lid 3, van de Gemeentewet worden hierop de aangelegenheden vermeld ten aanzien waarvan het college op basis van artikel 55 Gemeentewet geheimhouding heeft opgelegd (in die gevallen als bedoeld in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur) of ten aanzien waarvan openbaarmaking in strijd is met het openbaar belang. Het college besluit expliciet onder vermelding van de reden voor het opleggen van geheimhouding⁹.
3. Een besluitenlijst waarop uitsluitend interne personele aangelegenheden worden vermeld voor zover zij individuele personen betreffen, aspecten van bedrijfsvoering voor zover op personen gericht, alsmede het verlenen van koninklijke onderscheidingen en erepenningen. Deze lijst wordt niet bekend gemaakt (ook niet aan raadsleden).

In deze driedeling komt de term vertrouwelijk niet meer voor c.q. is geen sprake van een vertrouwelijke lijst. Het vertrouwelijk ter beschikking stellen van informatie is immers een buitenwettelijke constructie. Er bestaan geen regels hoe hiermee om te gaan en de status van de stukken en besluiten is daarmee onduidelijk. Het is daarom beter om geheimhouding op te leggen. De Gemeentewet biedt deze mogelijkheid en daarmee kan hetzelfde worden bereikt als thans met de vertrouwelijke lijst. Het verschil c.q. voordeel is dat status en de stukken en de positie van college en raad juridisch helder zijn.

Bovendien is niet-nakoming van het vertrouwelijk omgaan met de vertrouwelijke lijst niet gesanctioneerd. Geheimhouding verschaft wel de benodigde duidelijkheid: het schenden van een opgelegde geheimhoudingsplicht is een misdrijf, strafbaar gesteld in artikel 272 van het Wetboek van strafrecht. Op grond daarvan wordt degene, die een geheim waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift is het te bewaren, opzettelijk schendt, gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of een geldboete van de vierde categorie.

⁹ Besluiten over bijvoorbeeld aan- en verkoop van onroerend goed, strategische besluiten maar ook besluiten waarover men eerst betrokkenen wil informeren vallen onder de werking van de Wet openbaarheid bestuur en kunnen dus op – onder oplegging van geheimhouding – worden geplaatst op de niet-openbare lijst.